

1

Anne

- Anne is Arendts oudste vriendin, maar de briefwisseling is wat afstandelijk maar ook zeer diep. Waar Arendt 'last van heeft' is dat Anne helemaal in dienst van haar man komt te staan en Arendt lijkt ook bang te zijn dat hij haar niet goed behandelt.
- Arendt vindt Anne teveel geassimileerd, niet alleen als Joodse, maar ook als vrouw.
- Het is Anne die veel impact heeft als ze Arendt het complete werk van Rachel Farnhagen geeft.
- Eerste teruggevonden brief stamt uit 1941.

Arendt leven en liefdes

2

Hilde

- Hilde ontmoet Arendt in Duitsland in de jaren 30 en later weer in Amerika.
- Zij en Arendt hebben een vriendschap met een mate van intimiteit die uniek is. (brief 8 december) Arendt, Paul Tillich en Blucher zijn bij haar als ze sterft.
- Hilde erkent in Arendt de vrij zwevende intellectueel die ze wil zijn. Arendt over andere professoren. (Wir gehören nicht dazu)

Arendt leven en liefdes

3

3

Heidegger (1889 –1976)

- Contact vanaf 1924 (Arendt is dan 18 jaar en Heidegger 35)
- Eerste brief in de uitgegeven correspondentie is van 1925. Dan een onderbreking tussen 1933 en 1950. De meeste brieven zijn van daarna. Een paar brieven zijn tussen Elfride Heidegger en Arendt.

Arendt leven en liefdes

4

4

Heidegger en het denken dat weer levend wordt gemaakt

- In 1969 spreekt Arendt een feestrede uit die ook is opgenomen in het boek met brieven.
- "Het gerucht over Heidegger kwam eenvoudigweg hierop neer:
- Ze zegt wel dat hij een denkfout maakte en ook dat hij een grote geest, maar een klein mens was, maar ze vind hem geen antisemitische en nazistische filosofie bedrijven.

Arendt leven en liefdes

5

5

Inhoud

- Arendt ziet de beperkingen van Heidegger wel, maar blijft geloven dat het geen echte blijvende nazistische ideeën zijn. Zijn vrouw is wel sterk antisemitisch en daarover communiceren ze ook na 1950.
- Zwarte schriften openbaar in 2014
- Brieven die Martin Heidegger tussen 1931 en 1946 schreef aan zijn broer Fritz openbaar in 2016

Arendt leven en liefdes

6

6

Hoe antisemitisch en nazistisch was Heidegger?

- Trawny (hoogleraar en stichter van het Martin Heidegger instituut in Wuppertal.) brengt in 2014 de Zwarte schriften via H. zoon aan het licht.
- Citaat 1941: 'Het Wereldjodendom (...) is overal ongrijpbaar en hoeft bij alle machtsontplooiing nergens deel te nemen aan krijgshandelingen, terwijl ons niets anders overblijft dan het beste bloed van de besten van het eigen volk te offeren.'

Arendt leven en liefdes

7

7

De hang naar tirannen bij filosofen

Arendt schrijft dat grote denkers vallen voor tirannen. Als ze denken trekken ze zich terug uit de wereld en verliezen daarmee de gevolgen voor de wereld van hun denkbeelden.

Heidegger zit in het Zwarte Woud en schrijft schriften vol genietend van de afstand van het gewone leven.

Zie ook de kritiek van Popper op Plato, Hegel en Marx.

Arendt leven en liefdes

8

8

Heidegger echt zien blijft lastig voor Arendt

- Maar Arendt schrijft ook aan Jaspers, over Husserls positie, dat dat Heidegger zich tot een soort moordenaar maakt met zijn toenemende antisemitisme. (Jaspers **Correspondence 1926-1969** p.48)
- Arendt schrijft ook (op blz. 457) dat zij een klap voor haar hoofd kreeg toen ze ineens wel tot drie bleek te kunnen tellen bij de Duitse uitgave van Vita Activa

Arendt leven en liefdes

9

9

Verbroken en hersteld contact

- Heidegger reageert niet goed op Arendts boek Vita activa en daarna laat ze het fysieke contact achterwege. Er zijn nog wel sporadische brieven.
- J. Glenn Gray werkt aan een Engelse vertaling daar werkt Arendt aan mee en dat brengt het contact weer op gang. (Heidegger mag als emeritus hoogleraar na 1950 weer werkzaam zijn in Duitsland)

Arendt leven en liefdes

10

10

Heideggers positie nu

- Arendt lijkt H. wel antisemitisme en domheid te verwijten, maar blijft naïef over zijn werkelijke nazisme en antisemitisme. Jaspers en Safranski zien H. anders.
- Trawny en Gabriel en anderen zeggen dat we nu moeten erkennen dat het hele denken na **Sein und Zeit** verweven is met zijn antisemitische en fascistische ideeën.
- De Schutter schrijft een apologie waarin hij zegt dat Trawny te veel zijn ideeën in de tekst leest.

Arendt leven en liefdes

11

11

Blücher 1899-1970

- Geboren in Berlijn, vlucht als Spartakist uit 1933 geëmigreerd naar Parijs, in 1941 naar werkt van 1950 aan New school for Social Research en Bard college in New York.

Arendt leven en liefdes

12

12

Blucher en Arendt

- Het is een dubbelmonarchie schreef Jarrell in **Pictures from an institution** 1954)
- Hier stond wel het gelijkwaardig zijn voorop.
- Hij weet van meet af aan van Heidegger, want ook openheid is voor Arendt heel belangrijk.
- Blucher zegt; "Ik garandeer jou de ontwikkeling van jouw persoonlijkheid en jij garandeert mij de ontwikkeling van de mijne." (YB blz. 550)

Arendt leven en liefdes

13

13

Na de dood van Blücher

- Arendt wordt bijgestaan door leden van de Stam. Ze gaat met Mary Mc Carthy naar Sicilië, Anne Weil komt langdurig naar New York en ze gaat weer werken. Wil nog iets schrijven over Heidegger en over het denken, maar heeft nauwelijks tijd wegens haar toenemende bekendheid. Ze schrijft wel **Lying in Politics** over the Pentagon papers (Vietnam)

Arendt leven en liefdes

14

14

Tussen 1970 en 1975

- Arendt heeft in toenemende mate gezondheidsklachten en probeert toch nog allerlei werk af te krijgen. Ze is betrokken op de actuele politiek ,maar ook in toenemende mate somber en schrijft daarover aan Gray dat ze last heeft van een toenemende desillusie over de menselijke soort, ware het niet dat ze een paar vrienden heeft als hij en haar studenten. (YB 559)

Arendt leven en liefdes

15

15